

Zakon o hrvatskom kvalifikacijskom okviru, (Narodne novine br. 22/2013, 41/2016, 64/2018, 47/2020, 20/2021.) - (Neslužbeno pročišćeni tekst)

Glava I.

OPĆE ODREDBE

Predmet normiranja

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uspostavlja Hrvatski kvalifikacijski okvir (u daljnjem tekstu: HKO) i uređuje njegova primjena.

(2) Zakonom se utvrđuje povezivanje HKO-a s Europskim kvalifikacijskim okvirom (u daljnjem tekstu: EQF) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (u daljnjem tekstu: QF-EHEA) i posredno s nacionalnim kvalifikacijskim sustavima drugih zemalja.

(3) Pojmovi koji se u ovom Zakonu upotrebljavaju u muškome rodu odnose se na pripadnike obaju spolova.

Osnovni pojmovi

Članak 2.

U ovom se Zakonu koriste pojmovi sa sljedećim značenjem:

Hrvatski kvalifikacijski okvir (engl. Croatian Qualifications Framework, CROQF) instrument je uređenja sustava kvalifikacija u Republici Hrvatskoj koji osigurava jasnoću, pristupanje stjecanju, utemeljeno stjecanje, prohodnost i kvalitetu kvalifikacija, kao i povezivanje razina kvalifikacija u Republici Hrvatskoj s razinama kvalifikacija EQF-a i QF-EHEA te posredno s razinama kvalifikacija kvalifikacijskih okvira u drugim zemljama.

Europski kvalifikacijski okvir za cjeloživotno učenje (engl. European Qualifications Framework for Lifelong Learning, EQF) instrument je uspostave razina kvalifikacija radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira.

Kvalifikacijski okvir Europskog prostora visokog obrazovanja (engl. Qualifications Framework for the European Higher Education Area, QF-EHEA) instrument je uspostave razina kvalifikacija u sustavu visokog obrazovanja radi prepoznavanja i razumijevanja kvalifikacija između nacionalnih kvalifikacijskih okvira Europskog prostora visokog obrazovanja.

Kvalifikacija (engl. Qualification) je naziv za objedinjene skupove ishoda učenja određenih razina, obujma, profila, vrste i kvalitete. Dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugom javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Vrsta kvalifikacije (engl. Types of Qualifications) je karakteristika prema kojoj se kvalifikacije razlikuju i dijele na kvalifikacije koje se stječu završetkom osnovnoškolskih, strukovnih, umjetničkih ili gimnazijskih srednjoškolskih programa te kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih ili sveučilišnih studija.

Cjelovita kvalifikacija (engl. Full Qualification) je kvalifikacija koja samostalno udovoljava uvjetima za pristupanje odgovarajućem tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja.

Djelomična kvalifikacija (engl. Partial Qualification) je kvalifikacija koja samostalno ne udovoljava uvjetima za pristupanje tržištu rada i/ili nastavku obrazovanja, nego isključivo uz odgovarajuću cjelovitu kvalifikaciju, odnosno uz jednu ili više drugih odgovarajućih djelomičnih kvalifikacija, u skladu sa standardom cjelovite kvalifikacije.

Kompetencije (engl. Competences) su znanja i vještine te pripadajuća samostalnost i odgovornost.

Ishodi učenja (engl. Learning Outcomes) su kompetencije koje je osoba stekla učenjem i dokazala nakon postupka učenja.

Skup ishoda učenja (engl. Unit of Learning Outcomes) najmanji je cjelovit skup povezanih ishoda učenja određene razine, obujma i profila.

Ključne kompetencije za cjeloživotno učenje (engl. Key Competences for Lifelong Learning) su kompetencije odgovarajuće razine koje su nužne pojedincu za uključenost u život zajednice. Osnova su za stjecanje kompetencija tijekom života za sve osobne, društvene i profesionalne potrebe, a obuhvaćaju komunikaciju na materinskom jeziku, komunikaciju na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, kompetenciju učiti kako učiti, socijalnu i građansku kompetenciju, inicijativnost i poduzetnost te kulturnu svijest i izražavanje.

Standard kvalifikacije (engl. Qualification Standard) je sadržaj i struktura određene kvalifikacije. Uključuje sve podatke koji su potrebni za određivanje razine, obujma i profila kvalifikacije te podatke koji su potrebni za osiguravanje i unapređenje kvalitete standarda kvalifikacije.

Standard zanimanja (engl. Occupational Standard) je popis svih poslova koje pojedinac obavlja u određenom zanimanju i popis kompetencija potrebnih za njihovo uspješno obavljanje.

Formalno učenje (engl. Formal Learning) je organizirana aktivnost ovlaštene pravne ili fizičke osobe koja se izvodi prema odobrenim programima radi stjecanja i unapređivanja kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a dokazuje se svjedodžbom, diplomom ili drugim javnom ispravom koju izdaje ovlaštena pravna osoba.

Neformalno učenje (engl. Non-formal Learning) je organizirana aktivnost učenja čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe, a ne dokazuje se javnom ispravom.

Informalno učenje (engl. Informal Learning) je neorganizirana aktivnost stjecanja kompetencija iz svakodnevnih iskustava te drugih utjecaja i izvora iz okoline za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Cjeloživotno učenje (engl. Lifelong Learning) su svi oblici učenja tijekom života čija je svrha stjecanje i unapređivanje kompetencija za osobne, društvene i profesionalne potrebe.

Vrednovanje skupova ishoda učenja (engl. Validation of Units of Learning Outcomes) je ocjenjivanje stečenih kompetencija, uključujući izdavanje potvrde ovlaštene pravne ili fizičke osobe, u skladu s unaprijed utvrđenim i prihvaćenim kriterijima i standardima.

Sektor (engl. Sector) je skupina kvalifikacija jednog obrazovnog područja i zanimanja koja koriste ishode učenja tih kvalifikacija na radnim mjestima.

Načela i ciljevi HKO-a

Članak 3.

Načela i ciljevi HKO-a su:

- osiguravanje uvjeta za kvalitetno obrazovanje i učenje u skladu s potrebama osobnog, društvenog i gospodarskog razvoja, socijalne uključenosti te ukidanja svih oblika diskriminacije;
- razvijanje osobne i društvene odgovornosti te primjena demokratskih načela u poštivanju temeljnih sloboda i prava te ljudskog dostojanstva;
- jačanje uloge ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje;
- razvijanje kvalifikacija na osnovama jasno definiranih ishoda učenja temeljem kojih se kvalifikacije svrstavaju prema različitim vrstama;
- razumijevanje različitih kvalifikacija i ishoda učenja te njihovih međudnosa;
- osiguravanje uvjeta za jednaku dostupnost obrazovanju tijekom cijelog života, za višesmjernu horizontalnu i vertikalnu prohodnost, stjecanje i priznavanje kvalifikacija;
- osiguravanje gospodarskog rasta temeljenog na znanstveno--tehnološkom razvoju;
- jačanje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva koja se temelji na ljudskim potencijalima;
- postizanje zapošljivosti, pojedinačne i gospodarske konkurentnosti te usklađenoga društvenog razvoja temeljenog na obrazovanju;
- uspostavljanje koordiniranog sustava osiguravanja kvalitete postojećih i novih kvalifikacija;
- izgradnja sustava priznavanja i vrednovanja neformalnoga i informalnog učenja;
- uspostavljanje i održiv razvoj partnerstva između nositelja i dionika kvalifikacijskog sustava;
- jednostavnost prepoznavanja i priznavanja inozemnih kvalifikacija u Republici Hrvatskoj i hrvatskih kvalifikacija u inozemstvu;
- sudjelovanje u procesu europskih integracija uz uvažavanje odrednica koje daju EQF i QF-EHEA, smjernica Europske unije i međunarodnih propisa;
- očuvanje pozitivnih naslijeđa hrvatske obrazovne tradicije;
- unapređenje i promoviranje obrazovanja u Republici Hrvatskoj.

Glava II.

SVRSTAVANJE I OSNOVNA SVOJSTVA KVALIFIKACIJA I SKUPOVA ISHODA UČENJA

Svrstavanje kvalifikacija

Članak 4.

- (1) U HKO-u kvalifikacije se svrstavaju prema razinama i vrstama.
- (2) Kvalifikacije mogu biti cjelovite i djelomične.

(3) Vrste i nazivi kvalifikacija u HKO-u uređuju se dodatno posebnim propisima.

Vrste kvalifikacija

Članak 4.a

(1) Kvalifikacija koja se stječe završetkom osnovnog obrazovanja temelj je za vertikalnu i horizontalnu prohodnost u sustavu odgoja i obrazovanja i cjeloživotno učenje u Republici Hrvatskoj.

(2) Kvalifikacije koje se stječu strukovnim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih i strukovnih kompetencija za dobivanje kvalifikacija koje omogućuju obavljanje zanimanja i daljnje obrazovanje, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i cjeloživotno učenje, a u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.

(3) Kvalifikacije koje se stječu umjetničkim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje znanja, vještina i sposobnosti u različitim umjetničkim područjima unutar kojih se razvija kreativni potencijal pojedinaca, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i stvara temelj za cjeloživotno učenje u funkciji osobnog razvoja te gospodarskog i općeg razvoja društva.

(4) Kvalifikacije koje se stječu gimnazijskim obrazovanjem potvrđuju posjedovanje temeljnih (općeobrazovnih) i stručnih kompetencija, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i osposobljenost za cjeloživotno učenje.

(5) Kvalifikacije koje se stječu završetkom stručnih studija potvrđuju primjerenu razinu znanja i vještina koje omogućavaju obavljanje zanimanja i osposobljenost za neposredno uključivanje u radni proces te život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i cjeloživotno učenje.

(6) Kvalifikacije koje se stječu završetkom sveučilišnih studija potvrđuju osposobljenost za obavljanje poslova u područjima znanosti, umjetnosti i visokog obrazovanja, u poslovnom svijetu, javnom sektoru i društvu općenito te za razvoj i primjenu znanstvenih, umjetničkih i stručnih dostignuća, osposobljenost za život i rad u promjenjivom društveno-kulturnom kontekstu prema zahtjevima tržišnoga gospodarstva, suvremenih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i znanstvenih spoznaja i dostignuća te u skladu s društvenim potrebama i osposobljenost za cjeloživotno učenje.

Obujam kvalifikacija i skupova ishoda učenja – HROO, ECVET i ECTS bodovi

Članak 5.

(1) Za svaku kvalifikaciju i skup ishoda učenja određuje se obujam, odnosno prosječno ukupno utrošeno vrijeme potrebno za stjecanje te kvalifikacije, odnosno tog skupa ishoda učenja.

(2) Prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se u ECTS (Europski sustav prijenosa i prikupljanja bodova / European Credit Transfer and Accumulation System) bodovima u visokom obrazovanju, CSVET (Hrvatski sustav bodova strukovnog obrazovanja i osposobljavanja / Croatian Credit System for Vocational Education and Training) bodovima u strukovnom obrazovanju i HROO (Hrvatski sustav bodova općeg obrazovanja / Croatian Credit System for General Education) bodovima u općem obrazovanju.

(3) Za kvalifikacije koje se stječu na temelju originalnih znanstvenih ili umjetničkih istraživanja prosječno ukupno utrošeno vrijeme iskazuje se brojem godina istraživanja u punome radnom opterećenju.

(4) Jedan HROO bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(5) Jedan CSVET bod obuhvaća od 15 do 25 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

(6) Jedan ECTS bod obuhvaća od 25 do 30 radnih sati u trajanju od 60 minuta potrebnih za stjecanje odgovarajućih ishoda učenja.

Opisnice ishoda učenja

Članak 6.

(1) Ishodi učenja u HKO-u prikazuju se kroz znanja, spoznajne vještine, psihomotoričke vještine, socijalne vještine te pripadajuću samostalnost i odgovornost.

(2) U HKO-u se uspostavlja osam razina skupova ishoda učenja: 1; 2; 3; 4; 5; 6; 7; 8, čije opisnice predstavljaju minimalne uvjete za smještanje skupova ishoda učenja na pripadajuće razine HKO-a. Više razine skupova ishoda učenja uključuju niže razine u odgovarajućem profilu.

(3) Minimalni obujam jednog skupa ishoda učenja je 1 HROO, CSVET ili ECTS bod.

(4) Opisnice razina ishoda učenja navedene su u tablici u Dodatku A koji je sastavni dio ovoga Zakona.

Cjelovite i djelomične kvalifikacije i njihovo pridruživanje razinama HKO-a

Članak 7.

(1) U HKO-u se uspostavlja trinaest razina cjelovitih kvalifikacija: 1; 2; 3; 4.1; 4.2; 5; 6.st; 6.sv; 7.1.st; 7.1.sv; 7.2; 8.1; 8.2.

(2) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a, uz zadovoljavanje minimalnih uvjeta za stjecanje cjelovitih kvalifikacija i pristupanje cjelovitim kvalifikacijama kako slijedi:

- Razina 1 - kvalifikacija stečena završetkom osnovnog obrazovanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 480 HROO bodova.

- Razina 2 - kvalifikacije stečene završetkom strukovnog i umjetničkog osposobljavanja

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 20 CSVET bodova na razini 2 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

- Razina 3 - kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju kraćem od tri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 CSVET ili HROO bodova na razini 3 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

- Razina 4.1 - kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju od tri ili dužem od tri, a kraćem od četiri godine

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 180 CSVET bodova, od kojih je najmanje 120 CSVET bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

- Razina 4.2 - kvalifikacije stečene završetkom srednjoškolskog obrazovanja u trajanju od četiri ili više godina

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 240 CSVET i/ili HROO bodova, od kojih je najmanje 150 CSVET i/ili HROO bodova na razini 4 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 1.

- Razina 5 - kvalifikacije stečene završetkom stručnih studija kojima se stječe manje od 180 ECTS ili CSVET bodova; strukovnoga specijalističkog usavršavanja; programa za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanoga radnog iskustva

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 CSVET ili 120 ECTS bodova, od kojih je najmanje 30 CSVET ili 60 ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.1 ili više.

- Razina 6.st - kvalifikacije stečene završetkom preddiplomskih stručnih studija

- Razina 6.sv - kvalifikacije stečene završetkom preddiplomskih sveučilišnih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije na razini 6.st i razini 6.sv minimalno je 180 ECTS bodova, od kojih je najmanje 120 ECTS bodova na razini 6 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5, uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

- Razina 7.1.st - kvalifikacije stečene završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija

- Razina 7.1.sv - kvalifikacije stečene završetkom sveučilišnih diplomskih studija te integriranih preddiplomskih i diplomskih sveučilišnih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom specijalističkih diplomskih stručnih studija i sveučilišnih diplomskih studija minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja, uz uvjet da se zajedno s prethodno stečenom kvalifikacijom na razini 6 stječe ukupno najmanje 300 ECTS bodova. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 6.st ili razini 6.sv u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi visoko učilište, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom visokog učilišta.

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije završetkom integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija minimalno je 300 ECTS bodova na razini 6 i 7 ili višoj razini ishoda učenja, od kojih je najmanje 60 ECTS bodova na razini 7. Uvjet pristupanja je posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 4.2 ili na razini 5, uz položene ispite obveznih predmeta državne mature.

- Razina 7.2 - kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih specijalističkih studija

Ukupno radno opterećenje za stjecanje kvalifikacije minimalno je 60 ECTS bodova na razini 7 ili višoj razini ishoda učenja. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije koja se stječe završetkom sveučilišnoga diplomskog ili integriranoga preddiplomskog i diplomskog sveučilišnog studija u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

- Razina 8.1 - kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih znanstvenih magistarskih studija

Stjecanje kvalifikacije uključuje najmanje jednu godinu znanstvenog ili umjetničkog istraživanja u ekvivalentu punoga radnog vremena, čiji je rezultat barem jedan objavljen originalan znanstveni rad s relevantnom međunarodnom recenzijom.

- Razina 8.2 - kvalifikacije stečene završetkom poslijediplomskih sveučilišnih (doktorskih) studija

Uvjet za stjecanje kvalifikacije najmanje je tri godine znanstvenih ili umjetničkih istraživanja u ekvivalentu punog radnog vremena, čiji su rezultat originalni znanstveni radovi s relevantnom međunarodnom recenzijom. Iznimno, kvalifikacija se stječe sukladno iznimkama za stjecanje doktorata znanosti odnosno doktorata umjetnosti propisanih zakonom kojim se uređuje znanstvena djelatnost i visoko obrazovanje. Uvjet je pristupanja posjedovanje prethodne kvalifikacije na razini 7.1.sv, u skladu s uvjetima koje općim aktom utvrdi sveučilište odnosno sastavnica sveučilišta, uz ispunjavanje uvjeta utvrđenih studijskim programom sveučilišta ili njegove sastavnice.

(3) U HKO-u se uspostavlja šest razina djelomičnih kvalifikacija: 2; 3; 4; 5; 6; 7. Uvjet za stjecanje djelomičnih kvalifikacija minimalno je 10 odgovarajućih HROO, CSVET ili ECTS bodova, od kojih je najmanje 50 % na razini odgovarajuće djelomične kvalifikacije.

(4) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama od razina 2 do 4 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 1.

(5) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razini 5 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.1.

(6) Uvjet je pristupanja djelomičnim kvalifikacijama na razinama 6 i 7 posjedovanje cjelovite kvalifikacije na razini 4.2 ili više. Djelomične kvalifikacije na razinama 6 i 7 omogućavaju horizontalnu mobilnost između dviju vrsta studija unutar iste razine, uz ispunjavanje uvjeta propisanih utvrđenim aktima visokih učilišta.

(7) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga članka.

(8) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/03., 105/04., 174/04., 2/07. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07., 45/09., 63/11., 94/13., 139/13., 101/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (»Narodne novine«, br. 107/07. i 118/12.).

Pridruživanje kvalifikacija razinama HKO-a

naslov članka briše se

Članak 8.

članak 8. briše se

(1) Cjelovitim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa člancima 7. i 14. ovoga Zakona, kako slijedi:

- Razina 1: osnovno obrazovanje;
- Razina 2: strukovno osposobljavanje;
- Razina 3: jednogodišnje i dvogodišnje srednjoškolsko strukovno obrazovanje;
- Razina 4.1: trogodišnje strukovno obrazovanje;
- Razina 4.2: gimnazijsko srednjoškolsko obrazovanje; četverogodišnje i petogodišnje strukovno srednjoškolsko obrazovanje;
- Razina 5: stručni studiji završetkom kojih se stječe manje od 180 ECTS bodova; strukovno specijalističko usavršavanje i osposobljavanje; programi za majstore uz najmanje dvije godine vrednovanog radnog iskustva;
- Razina 6: sveučilišni preddiplomski studiji; stručni preddiplomski studiji;
- Razina 7: sveučilišni diplomski studiji; poslijediplomski specijalistički studiji;
- Razina 8.1: poslijediplomski znanstveni magistarski studiji;
- Razina 8.2: poslijediplomski sveučilišni (doktorski) studiji; obrana doktorske disertacije izvan studija.

(2) Djelomičnim kvalifikacijama koje se stječu u Republici Hrvatskoj pridružuju se razine HKO-a u skladu sa člankom 7. stavcima 3., 4., 5. i 6. ovoga Zakona.

(3) Kvalifikacijama koje su stečene na sveučilišnim ili stručnim studijima prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/03., 105/04., 174/04., 2/07. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/07., 45/09. i 63/11.) pridružuju se razine HKO-a na temelju izjednačenih akademskih i stručnih naziva sukladno odredbama Zakona o akademskim i stručnim nazivima i akademskom stupnju (»Narodne novine«, br. 107/07. i 118/12.).

Glava III.

PRIMJENA HKO-a

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a

Članak 9.

Tijela i dionici u razvoju i primjeni HKO-a su:

- Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala;
- ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost;
- ministarstvo nadležno za rad;
- ministarstvo nadležno za regionalni razvoj;
- Agencija za znanost i visoko obrazovanje;
- Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih;
- Agencija za odgoj i obrazovanje;
- sektorska vijeća.

Nacionalno vijeće za razvoj ljudskih potencijala

Članak 10.

(1) Poslove primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj te agencijama u obrazovanju.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija u suradnji s agencijama u obrazovanju;
- povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA-om;
- koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 14. ovoga Zakona;
- razvoja i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a;
- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja;
- praćenja i analize primjene sustava vrednovanja ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem i predlaganja mjera za njegovo uređenje;
- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
- administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
- razvijanja uloge HKO-a u postupcima priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.

(3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:

- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;

- prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
- sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
- razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
- praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a;
- formalnog i stručnog vrednovanja standarda zanimanja;
- osnivanja povjerenstva za stručno vrednovanje standarda zanimanja sukladno odluci ministra nadležnog za rad;
- prikupljanja i analize podataka potrebnih za mrežno sučelje tržišta rada od institucija koje vode evidencije iz svojih nadležnosti, a ključne su za potrebe razvoja i primjene HKO-a. Vrsta i obuhvat podataka koji se razmjenjuju uredit će se Pravilnikom o Registru HKO-a.

(4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
- praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
- analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih akata strateškog planiranja.

(5) Agencija za znanost i visoko obrazovanje, Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih i Agencija za odgoj i obrazovanje, sukladno svome djelokrugu, obavljaju poslove:

- osnivanja sektorskih vijeća sastavljenih od dionika sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom;
- administrativne i stručne podrške radu sektorskih vijeća;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
- praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja;
- praćenja i analize primjene i razvoja kvalifikacijskih okvira u obrazovnim politikama drugih zemalja.

(6) Ministarstva iz stavaka 2., 3. i 4. te agencije iz stavka 5. ovoga članka za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivat će metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Koordinacija primjene i razvoja HKO-a

Članak 11.

(1) Poslove koordinacije primjene i razvoja HKO-a obavlja ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost u suradnji s ministarstvima nadležnima za rad i za regionalni razvoj.

(2) Ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj standarda kvalifikacija;
- razvoja i održavanja informacijskog sustava za vođenje Registra HKO-a;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajuće podregistre HKO-a;
- povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA;
- praćenja primjene i razvoja nacionalnih kvalifikacijskih okvira drugih zemalja, onih koji su povezani s EQF-om i s QF-EHEA i onih koji to nisu;
- praćenja i analize primjene i razvoja kvalifikacijskih okvira u obrazovnim politikama drugih zemalja;
- osnivanja i koordinacije rada sektorskih vijeća sastavljenih od ključnih dionika sukladno kriterijima propisanim ovim Zakonom;
- koordinacije osiguravanja kvalitete kvalifikacija i ishoda učenja, sukladno propisu iz članka 14. ovoga Zakona;
- razvijanja sustava priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja;
- praćenje i analiza primjene sustava vrednovanja ishoda učenja stečenih neformalnim i informalnim putem i predlaganje mjera za njegovo uređenje;
- davanja stručnih uputa i izrade drugih materijala potrebnih za primjenu i razvoj HKO-a;
- informiranja javnosti o stručnim pitanjima vezanima uz HKO;
- administrativne podrške Nacionalnom vijeću;
- razvijanja uloge HKO-a u postupcima priznavanja i prepoznavanja kvalifikacija.

(3) Ministarstvo nadležno za rad obavlja poslove:

- uspostave i razvoja sustava prikupljanja informacija o sadašnjim i budućim potrebama tržišta rada i potrebnim kompetencijama;
- prikupljanja podataka o promjenama u kompetencijama potrebnim po zanimanjima i predlaganja razvoja standarda kvalifikacija i standarda zanimanja s obzirom na potrebe tržišta rada;
- sudjelovanja u pripremi i izradi strateških podloga i analiza razvoja HKO-a radi razvoja zapošljivosti te izgradnje konkurentnosti hrvatskoga gospodarstva i društva;
- razvoja i izrade analitičke podloge i metodologije za izradu standarda zanimanja te vođenja Podregistra standarda zanimanja;
- praćenja zapošljavanja osoba sa stečenim kvalifikacijama;
- donošenja odluka o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(4) Ministarstvo nadležno za regionalni razvoj obavlja poslove:

- donošenja smjernica za razvoj regionalnih tržišta rada;
- praćenja učinaka kvalifikacijske strukture stanovništva na regionalni razvoj;
- analize potreba za razvojem ljudskih potencijala koje proizlaze iz županijskih/regionalnih razvojnih strategija.

(5) Ministarstva iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka će za potrebe razvoja i primjene HKO-a usklađivati metodologije i razmjenjivati podatke kojima raspolažu unutar evidencija i baza podataka koje samostalno vode ili koje vode institucije u njihovoj nadležnosti i resoru.

Sektorska vijeća

Članak 12.

(1) Sektorska vijeća su savjetodavna tijela koja skrbe o razvoju ljudskih potencijala u skladu s potrebama tržišta rada unutar pojedinih sektora.

(2) Sektorska vijeća:

- analiziraju postojeće i potrebne kompetencije unutar sektora;
- predlažu preporuke za razvoj sektora;
- Nacionalnom vijeću daju preporuke o upisnoj politici, upisnim kvotama i financiranju kvalifikacija iz javnih izvora, prema kvalifikacijama i prema županijama;
- ministarstvu nadležnom za rad daju preporuke za promjene u Nacionalnoj klasifikaciji zanimanja;
- promiču sektor te mogućnosti zapošljavanja unutar sektora;
- predlažu godišnji plan rada i podnose izvješća o izvršenju plana agencijama u obrazovanju koje im pružaju administrativnu i stručnu podršku.

(3) Pravilnikom o Registru HKO-a ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz suglasnost ministra nadležnog za rad, propisuje nazive sektorskih vijeća, nazive sektora, način odabira i kriterije za odabir članova sektorskih vijeća i opis poslova sektorskih vijeća.

(4) Svako sektorsko vijeće ima predsjednika i deset članova koji se imenuju na rok od četiri godine. Sektorsko vijeće čini:

- jedan predstavnik agencije nadležne za znanost i visoko obrazovanje ili agencije nadležne za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, sukladno nadležnosti pojedinog sektora;
- jedan predstavnik Hrvatskog zavoda za zapošljavanje;
- devet sektorskih stručnjaka, od kojih do dva na prijedlog ministarstava nadležnih za pojedini sektor; tri člana na prijedlog predstavnika poslodavaca odnosno njihova članstva; dva člana na prijedlog sindikata (vodeći računa o uravnoteženoj zastupljenosti obrazovnog sektora i reprezentativnih sindikata obrazovnog sektora, s jedne strane, te reprezentativnih sindikata organiziranih u gospodarskom sektoru, s druge strane), jedan član na prijedlog strukovnih

udruga, nacionalnih saveza osoba s invaliditetom te jedan član na prijedlog visokih učilišta ili ustanova za strukovno obrazovanje i osposobljavanje, ovisno o sektoru.

(5) Za potrebe izvršenja poslova sektorska vijeća mogu uključiti i stručnjake izvan sektorskih vijeća.

(6) Predsjednike i članove sektorskih vijeća imenuju Agencija za znanost i visoko obrazovanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih za ona sektorska vijeća kojima pružaju administrativnu i stručnu podršku, a sukladno Pravilniku o Registru HKO-a iz stavka 3. ovoga članka.

(7) Predsjednika ili člana sektorskog vijeća Agencija za znanost i visoko obrazovanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih mogu razriješiti dužnosti i prije isteka vremena na koje je imenovan, sukladno svojim općim aktima. Zahtjev za razrješenjem može podnijeti i sam predsjednik ili član sektorskog vijeća, kao i institucija koja ga je predložila.

(8) U slučaju razrješenja iz stavka 7. ovoga članka, nadležna agencija imenovat će novog predsjednika ili člana na vrijeme do isteka mandata razriješenog predsjednika ili člana, u skladu sa stavkom 4. ovoga članka.

(9) Sredstva za naknade članovima sektorskih vijeća i za ostale troškove rada sektorskih vijeća, povjerenstva za vrednovanje osiguravaju se u proračunima Agencije za znanost i visoko obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, koje svojim općim aktom utvrđuju visinu i način isplate naknade članovima sektorskih vijeća.

(10) Način rada sektorskih vijeća propisat će se Poslovníkom o radu sektorskih vijeća koji donosi sektorsko vijeće, uz prethodno mišljenje Agencije za znanost i visoko obrazovanje i Agencije za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

Glava IV.

OSIGURAVANJE KVALITETE PRIMJENE HKO-a

Registar HKO-a

Članak 13.

(1) Registar HKO-a (u daljnjem tekstu: Registar) uspostavlja se za potrebe sustava vođenja podataka o skupovima ishoda učenja, standardima zanimanja, standardima kvalifikacija, programima za stjecanje i vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za vrednovanje skupova ishoda učenja, programima za stjecanje kvalifikacija te drugih podataka od interesa, radi njihova povezivanja i usklađivanja.

(2) Registar je javan i sastoji se od Podregistra skupova ishoda učenja, Podregistra standarda zanimanja i Podregistra standarda kvalifikacija koji je povezan s upisnicima studijskih i obrazovnih programa.

(3) Registar se vodi u informacijskom sustavu koji osigurava pohranjivanje i upravljanje podacima iz podregistara, statističke obrade i analizu podataka te međusobno povezivanje sadržaja pojedinih podregistara.

(4) Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija vode Agencija za znanost i visoko obrazovanje i Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih.

(5) Upis u Registar temelj je za ostvarivanje prava koja proizlaze iz povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA.

(6) Podregistar standarda zanimanja propisuje i vodi ministarstvo nadležno za rad.

Upis u Registar

Članak 14.

(1) Postupak upisa u Registar pokreće se na zahtjev pravne ili fizičke osobe te tijela državne uprave koji za to imaju opravdani interes.

(2) Zahtjev za upis u Podregistar skupova ishoda učenja te Podregistar standarda kvalifikacija podnosi se na propisanim obrascima Agenciji za znanost i visoko obrazovanje za kvalifikacije na razinama 5 (u dijelu koji se odnosi na visoko obrazovanje); 6.st; 6.sv; 7.1.st; 7.1.sv; 7.2; 8.1; 8.2 i Agenciji za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih za kvalifikacije na razinama 2; 3; 4.1; 4.2; te razinu 5 (u dijelu koji se odnosi na specijalističko strukovno usavršavanje). Agenciji za odgoj i obrazovanje podnosi se zahtjev za upis u podregistar za kvalifikacije na razinama 1 i 4.2 (za opće obrazovanje) za koje će upis u odgovarajući podregistar obaviti Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, a na temelju Odluke o upisu u odgovarajući podregistar Agencije za odgoj i obrazovanje.

(3) Zahtjev za upis u Podregistar standarda zanimanja podnosi se na propisanim obrascima ministarstvu nadležnom za rad.

(4) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 2. ovoga članka Agencija za znanost i visoko obrazovanje ili Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih ili Agencija za odgoj i obrazovanje imenuje povjerenstva te na temelju stručnih mišljenja povjerenstva za vrednovanje i, ako je riječ o reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, mišljenja tijela državne uprave nadležnog za reguliranu profesiju za obavljanje koje se stječe kvalifikacija za koju se predlaže standard kvalifikacije, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(5) Po zaprimanju zahtjeva iz stavka 3. ovoga članka ministarstvo nadležno za rad imenuje povjerenstva te na temelju stručnih mišljenja povjerenstva za vrednovanje i, ako je riječ o reguliranoj profesiji u Republici Hrvatskoj, mišljenja tijela državne uprave nadležnog za reguliranu profesiju za koju se predlaže standard zanimanja, utvrđuje ispunjenost formalnih i stručnih uvjeta za upis u Registar te donosi odluku o upisu u odgovarajući podregistar HKO-a.

(6) Iznimno od stavaka 4. i 5. ovoga članka, kada je tijelo državne uprave nadležno za reguliranu profesiju ujedno i predlagatelj standarda zanimanja regulirane profesije odnosno predlagatelj standarda kvalifikacije potrebne za obavljanje regulirane profesije, nije potrebno izraditi mišljenje tijela državne uprave za reguliranu profesiju za koju se standardi izrađuju.

(7) Postupci upisa u Registar, unutarnji i vanjski sustav osiguravanja kvalitete i sadržaj i oblik obrazaca za podnošenje zahtjeva, kao i sadržaj podregistra detaljno se uređuju Pravilnikom o Registru HKO-a koji donosi ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz suglasnost ministra nadležnog za rad.

(8) Stjecanje pojedine kvalifikacije može se odvijati putem više programa koje provode pravne osobe ovlaštene za dodjelu isprave o pojedinoj stečenoj kvalifikaciji, a koji moraju biti u skladu s odgovarajućim standardom kvalifikacije.

Glava V.

PRIZNAVANJE I VREDNOVANJE SKUPOVA ISHODA UČENJA

Postupak priznavanja i vrednovanja prethodno stečenih skupova ishoda učenja

Članak 15.

(1) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodnog učenja može podnijeti svaki pojedinac pravnoj ili fizičkoj osobi ovlaštenoj za vrednovanje skupova ishoda učenja i dodjelu potvrda o stečenim skupovima ishoda učenja, odnosno ustanovi, kao i tijelu državne uprave, strukovnoj komori ili instituciji koja za to ima opravdan interes utvrđen temeljem posebnih propisa, ovlaštenoj za dodjelu kvalifikacije, u skladu s odobrenim programima vrednovanja skupova ishoda učenja iz Registra.

(2) Zahtjev za priznavanjem i vrednovanjem prethodnog učenja iz stavka 1. ovoga članka ne može se podnijeti radi stjecanja cjelovite kvalifikacije na razini 6 HKO-a i više.

(3) Postupak prijave, priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja na razini 6 HKO-a i više uređuje se općim aktima visokih učilišta.

(4) Osiguravanje kvalitete postupka priznavanja i vrednovanja prethodnog učenja te dodjele potvrde o stečenim skupovima ishoda učenja i dodjele kvalifikacije provodi ovlaštena ustanova za osiguravanje kvalitete koja je podložna redovitom ocjenjivanju postupaka osiguravanja kvalitete.

Glava VI.

POVEZIVANJE HKO-a S EQF-om I QF-EHEA

Povezivanje HKO-a s EQF-om

Članak 16.

(1) Poslove povezivanja HKO-a s EQF-om i QF-EHEA provodi ministarstvo nadležno za obrazovanje i znanost.

(2) Razine cjelovitih kvalifikacija HKO-a povezuju se s razinama EQF-a na sljedeći način:

- razina 1 u HKO-u povezuje se s razinom 1 u EQF-u;
- razina 2 u HKO-u povezuje se s razinom 2 u EQF-u;
- razina 3 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u EQF-u;
- razina 4.1 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 4.2 u HKO-u povezuje se s razinom 4 u EQF-u;
- razina 5 u HKO-u povezuje se s razinom 5 u EQF-u;
- razina 6.st u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
- razina 6.sv u HKO-u povezuje se s razinom 6 u EQF-u;
- razina 7.1.st u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;

- razina 7.1.sv u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;
- razina 7.2 u HKO-u povezuje se s razinom 7 u EQF-u;
- razina 8.1 u HKO-u povezuje se kao djelomična razina s razinom 8 u EQF-u;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 8 u EQF-u.

Povezivanje HKO-a s QF-EHEA

Članak 17.

(1) Razine HKO-a u ovom članku označavaju razine cjelovitih kvalifikacija stečenih u sustavu visokog obrazovanja.

(2) Razine HKO-a iz stavka 1. ovoga članka povezuju se s razinama u QF-EHEA-u na sljedeći način:

- razina 5 u HKO-u povezuje se s podrazinom razine 1 u QF-EHEA-u;
- razine 6.st i 6.sv u HKO-u povezuju se s razinom 1 u QF-EHEA-u;
- razine 7.1.st, 7.1.sv; 7.2 i 8.1 u HKO-u povezuju se s razinom 2 u QF-EHEA-u;
- razina 8.2 u HKO-u povezuje se s razinom 3 u QF-EHEA-u.

Glava VII.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

U roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o Registru HKO-a.

Članak 19.

članak 19. briše se

U roku od dvanaest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona ministar nadležan za obrazovanje i znanost, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za rad i ministra nadležnog za regionalni razvoj, donijet će Pravilnik o priznavanju i vrednovanju neformalnog i informalnog učenja.

Članak 20.

(1) Danom imenovanja sektorskih vijeća iz članka 12. ovoga Zakona prestaju s radom sektorska vijeća propisana Zakonom o strukovnom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 30/09. i 24/10.).

(2) Sektorska vijeća iz članka 12. ovoga Zakona imenovat će se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaju važiti odredbe članaka 16. i 17. i članka 42. stavka 9. Zakona o strukovnom obrazovanju.

Članak 21.

Nacionalno vijeće za ljudske potencijale iz članka 10. ovoga Zakona započet će s radom u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 22.

(1) Informacijski sustav za vođenje Registra iz članka 13. ovoga Zakona ustrojiti će se u roku od 24 mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Upis u Registar započet će najkasnije ustrojavanjem informacijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 23.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

DODATAK A

Opisnice razina ishoda učenja

Razina	Opisnice razina ishoda učenja
1	Znanja: razumijevanje osnovnih općih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim svakidašnjim situacijama. Spoznajne vještine: provedba jednostavnih, konkretnih, logičkih misaonih procesa potrebnih za rješavanje jednostavnih i jasno definiranih zadataka u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje jednostavnih radnji u poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena općih pravila ponašanja u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i stalno vodstvo u poznatim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća u poznatim uvjetima.
2	Znanja: razumijevanje osnovnih činjenica i pojmova u jednostavnim i poznatim situacijama specifičnima za područje rada i/ili učenja. Spoznajne vještine: provedba konkretnih, logičkih, misaonih procesa korištenja poznatih činjenica i postupaka potrebnih za izvršavanje skupa povezanih, jednostavnih zadataka u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje radnji te primjena jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena jednostavne komunikacije i suradnje u interakciji s pojedincima u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje skupa jednostavnih zadataka uz neposredno stručno i povremeno vodstvo u poznatim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršavanje jednostavnih zadaća i odnosa s drugima u poznatim uvjetima.
3	Znanja: razumijevanje činjenica, pojmova, postupaka i načela važnih za područje rada i/ili učenja u djelomično poznatim uvjetima. Spoznajne vještine: tumačenje, procjenjivanje, odabiranje i korištenje važnih činjenica, pojmova i postupaka u rješavanju složenijih, definiranih zadataka ili problema unutar specifičnog područja rada i/ili učenja u poznatim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji primjenom različitih jednostavnih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično poznatim uvjetima. Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u poznatim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u poznatim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za izvršenje složenih zadaća u poznatim uvjetima.
4	Znanja: analiziranje širokog spektra činjenica, pojmova, postupaka, načela i teorija, vrednovanje unutar područja rada i/ili učenja. Spoznajne vještine: jednostavni apstraktni misaoni procesi analize dostupnih činjenica, pojmova i postupaka za izradu rješenja složenih zadataka unutar područja rada i/ili učenja u promjenjivim uvjetima.

	<p>Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala (u izvršenju skupa specifičnih zadataka) u promjenjivim uvjetima. Socijalne vještine: primjena složene komunikacije u interakciji s pojedincima i mogućnost suradnje u skupini u promjenjivim socijalnim situacijama. Samostalnost: izvršenje složenih zadataka i prilagođavanje vlastitog ponašanja unutar zadanih smjernica u promjenjivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za vrednovanje i unapređenje aktivnosti u promjenjivim uvjetima.</p>
5	<p>Znanja: Analiziranje, sintetiziranje i vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području rada i/ili učenja, vrednovanje, kojima se stvara svijest o granicama poznatog. Spoznajne vještine: interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar određenog područja rada i/ili učenja u djelomično nepredvidivim uvjetima, te mogućnost prijenosa znanja na druga područja i probleme. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u djelomično nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala i prilagodba jednostavnih metoda. Socijalne vještine: djelomično upravljanje složenom komunikacijom u interakcijama s drugima te pokretanje procesa suradnje u skupini u djelomično nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: sudjelovanje u upravljanju aktivnostima u djelomično nepredvidivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje odgovornosti za upravljanje vrednovanjem te unapređenjem aktivnosti u djelomično nepredvidivim uvjetima.</p>
6	<p>Znanja: vrednovanje specijaliziranih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija unutar područja rada i/ili učenja, uključujući njihovo kritičko razumijevanje. Spoznajne vještine: prikupljanje, interpretiranje, procjenjivanje, odabiranje i kreativno korištenje različitih relevantnih činjenica, pojmova i postupaka u osmišljavanju rješenja i rješavanju složenih zadataka ili problema unutar specijaliziranog područja rada u nepredvidivim uvjetima, te prijenos znanja na druga područja i probleme. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala u nepredvidivim uvjetima te izrada instrumenata, alata i materijala te prilagodba složenih metoda. Socijalne vještine: upravljanje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima i procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: upravljanje stručnim projektima u nepredvidivim uvjetima. Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za upravljanje i vrednovanje profesionalnog razvoja pojedinaca i skupina u nepredvidivim uvjetima.</p>
7	<p>Znanja: vrednovanje visokospecijaliziranih znanja u području rada i/ili učenja od kojih su neka na granicama poznatog, a koja mogu biti temelj za originalno razmišljanje i/ili znanstveno istraživanje te povezivanje znanja među različitim područjima. Spoznajne vještine: kritičko vrednovanje i kreativno mišljenje u rješavanju novih i složenih problema, potrebno kao osnova za razvoj novog znanja i povezivanje znanja u pojedinim područjima u nepredvidivim uvjetima. Psihomotoričke vještine: izvođenje složenih radnji te primjena složenih metoda, instrumenata, alata i materijala te izrada instrumenata, alata i materijala u istraživanjima i inovativnom procesu i prilagodba složenih metoda. Socijalne vještine: upravljanje i vođenje složenom komunikacijom, interakcijama s drugima te procesom suradnje u različitim društvenim skupinama u nepredvidivim socijalnim situacijama. Samostalnost: upravljanje i vođenje razvojnih aktivnosti u nepredvidivim uvjetima okruženja i donošenje odluka u uvjetima nesigurnosti. Odgovornost: preuzimanje osobne i timske odgovornosti za strateško odlučivanje i uspješno provođenje i izvršenje zadataka u nepredvidivim uvjetima te društvene i etičke odgovornosti tijekom izvršenja zadataka i posljedica rezultata tih zadataka.</p>
8	<p>Znanja: kreiranje i vrednovanje novih činjenica, pojmova, postupaka, principa i teorija u području znanstvenih istraživanja što dovodi do pomicanja granica poznatoga. Spoznajne vještine: korištenje naprednih, složenih, originalnih, visokospecijaliziranih znanja, vještina, aktivnosti i postupaka potrebnih za razvijanje novih znanja i novih metoda te za integriranje različitih područja. Psihomotoričke vještine: stvaranje, vrednovanje i izvođenje novih predloženih specijaliziranih radnji i novih metoda, instrumenata, alata i materijala. Socijalne vještine: stvaranje i provedba novih društvenih</p>

i civilizacijski prihvatljivih oblika komunikacije i procesa suradnje u interakciji s pojedincima i skupinama različitih opredjeljenja i različitog kulturnog i etničkog podrijetla. Samostalnost: izražavanje osobnog profesionalnog i etičkog autoriteta, upravljanje znanstveno-istraživačkim aktivnostima te predanost razvoju novih ideja i/ili procesa. Odgovornost: preuzimanje etičke i društvene odgovornosti za uspješnost provođenja istraživanja, za društvenu korisnost rezultata istraživanja te za moguće društvene posljedice.